

WUR bloembollen verhuist naar Bleiswijk

Na 101 jaar verdwijnt het bloembollenonderzoek uit Lisse, om in Bleiswijk een nieuwe start te maken. Sjaak Bakker, manager van de business unit glastuinbouw van Wageningen Universiteit and Research, en Eric Poot, teamleider Gewasfysiologie en teelt van hetzelfde instituut, geven uitleg over de invulling van deze operatie. Plannen genoeg, zo maken ze duidelijk.

Tekst en fotografie: Arie Dwarswaard

Nog acht medewerkers telt de groep bloembollenonderzoekers van Wageningen Universiteit and Research (WUR) in Lisse. Ooit waren het er meer dan honderd. Het einde van het Productschap Tuinbouw en de vrijwel gelijktijdige introductie door de overheid van het publiek-private onderzoek, waarbij geld vanuit de sector een belangrijke voorwaarde was, hebben in hoog tempo de geldstroom vanuit de bloembollensector doen opdrogen die richting WUR ging. Met als gevolg inmiddels drie reorganisaties op de WUR-locatie Lisse. Tijd om te investeren in een toekomst voor het bloembollenonderzoek.

Sjaak Bakker, manager van de business unit glastuinbouw van WUR, is helder

over het besluit om de locatie Lisse te sluiten en over te hevelen naar Bleiswijk. Want dat is wat er voor 1 januari 2019 gaat gebeuren. “Voor onderzoek heb je een bepaalde kritische massa nodig. Er moeten genoeg mensen op een locatie werken die met elkaar kunnen overleggen over het werk dat ze doen. Met acht mensen die nu nog in Lisse werken, komt die kritische grens in beeld. Dan kunnen medewerkers niet meer goed functioneren. Om die reden is besloten om aan te sluiten bij de WUR-locatie in Bleiswijk. Die is in 2006 ontstaan uit een fusie van de onderzoeklocaties in Aalsmeer en Naaldwijk. Door de komst van de groep onderzoekers uit Lisse zal de locatie worden uitgebreid met 250 m³ kantoor- en laboratoriumruimte. Inmiddels staan in de kassen en buiten al de eerste proeven met diverse bolgewassen opgeplant. “Dat doen we om ervaring op te doen met bloembollen, want die teelt is voor de medewerkers op deze locatie nieuw”, aldus Bakker.

BREDER VERBAND

Het team medewerkers dat naar Bleiswijk gaat, blijft grotendeels in stand. Voor de belangrijkste gewassen blijven enkele onderzoekers in dienst, deels fulltime, deels parttime. Wegens pensionering van een van hen in 2019 werft WUR nu al een nieuwe onderzoeker hyacint en narcis. “We willen dat de kennis goed wordt overgedragen. Om die reden willen we zo snel mogelijk iemand aannemen die dan nog voldoende tijd krijgt om kennis op te doen”, aldus Bakker. Kennis op het gebied

Bloembollenonderzoek sinds 1917

Het ontstaan van het bloembollenonderzoek in Lisse gaat terug tot 1917, toen de problemen met stengelaaltjes in narcissen zo groot waren, dat teelt en export in gevaar kwamen. Op initiatief van de afdeling Sassenheim van de Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur werd door de landelijke vereniging actie gevoerd om een onderzoeker aangesteld te krijgen. Dat werd Egbertus van Slogteren, die in 1917 zijn onderzoek startte en binnen enkele jaren de oplossing had in de warmwaterbehandeling. In 1920 werd het eerste LBO gebouwd, dat in 1928 door brand werd verwoest. In 1930 herrees dit uit de as. In 2001 werd het LBO PPO en in 2004 betrok PPO een nieuw pand aan de overkant van de Heereweg. In 2014 trok Hobaho in het pand als huurder. Het pand is eigendom van WUR Vastgoed.

Sjaak Bakker en Eric Poot bij lelieproeven in Bleiswijk.

van virussen wordt al enkele jaren gedeeld binnen WUR. Voor de eind dit jaar vertrekkende plantenfysioloog is inmiddels een nieuwe onderzoeker aangesteld. “Dat dit gebeurt, geeft al nieuw elan binnen de groep in Lisse.”

De manier van werken zal de komende jaren wel veranderen, stelt Eric Poot, teamleider Gewasfysiologie. “Veel onderzoekswerk zal worden gedaan binnen een breder verband. In Bleiswijk zijn we actief in de volle breedte van de glastuinbouw, zowel voeding als sierteelt. Veel problemen spelen in meer gewassen dan alleen de bloembollen. Daardoor kun je in grotere projecten de bloembollen meenemen. Een voorbeeld dat nu al draait, is het onderzoek dat glastuinbouwonderzoekers doen aan tulpengalmijt binnen het project Biologische bestrijding van schadelijke mijten, net als de bramengalmijt en bonenspint. Dat zal vaker gaan gebeuren. Zij kunnen voor hun onderzoek weer kennis opdoen bij de gewasonderzoekers uit de bloembollen.”

Bakker benadrukt dat WUR niet meer elk type onderzoek uitvoert. “Onderzoek naar de effectiviteit van nieuwe middelen doen wij bijvoorbeeld niet. Wij zijn er niet om brandjes te blussen, maar wel om kennis te vergaren waarmee de ondernemer de brand kan voorkomen.”

Dit betekent niet dat WUR helemaal niets meer doet aan problemen die nu spelen, zoals TVX in tulp. Poot: “Daar werken we samen met onder meer Proeftuin Zwaagdijk in een groter project, waarbij wij ons meer verdiepen in de achtergronden van

het virus en Proeftuin Zwaagdijk zich meer richt op de relatie tussen de gangbare praktijk en de virusverspreiding.”

GELDSTROMEN

Bakker en Poot realiseren zich dat de hoeveelheid geld die de bloembollensector nu bijeenbrengt niet voldoende is om al het gewenste onderzoek aan bloembollen te doen. Dat betekent niet dat ze bij de pakken neerzitten, integendeel. Poot: “We hebben enkele jaren geleden voor de glastuinbouw de Club van 100 opgericht, die bestaat uit vooral toeleveranciers. Zij betalen per jaar een bedrag waarvan de helft ingezet kan worden voor het eigen bedrijf en de andere helft voor collectief onderzoek. Op die manier kon een van de leden bijvoorbeeld een vraag stellen over een organisme dat hij op een kamerplant had gevonden. Binnen een paar dagen kreeg hij antwoord. Zo’n groep willen we ook voor het bloembollenonderzoek gaan oprichten. Daar gaan we binnenkort meer over vertellen. Daarnaast heeft het grotere verband het voordeel dat in bredere projecten de bloembollensector gemakkelijk mee kan gaan draaien. Dat gebeurt bijvoorbeeld met een vervolgonderzoek bij de cluster Robotica naar de mogelijkheden van de ziekteokkar. Dat initiatief is genomen in het project Vitale Teelt, waarin niet alleen de KAVB, maar ook wij participeren, net als de twee greenports in de belangrijkste teeltgebieden.”

De plannen voor de toekomst zijn gemaakt vanuit een heldere opvatting, aldus

‘Onderzoek is essentiële factor in het succes van een sector’

Flower Science Café in Bleiswijk

De bloembollensector is van harte uitgenodigd om kennis te maken met de nieuwe locatie van het bloembollenonderzoek van WUR aan de Violierenweg 1 in Bleiswijk. Op 21 juni wordt hier het Flower Science Café gehouden. Het thema gaat over de toekomst van het bloembollenonderzoek.

Bakker. “Wij gaan voor continuïteit van de sectoren waarin we actief zijn. Het succes van een sector hangt af van veel factoren en onderzoek is daarbij essentieel.”

De kennis die de afgelopen eeuw is opgebouwd in Lisse blijft behouden, stelt Eric Poot. “De afgelopen jaren is er door de medewerkers in Lisse heel veel ingescand. Al die data komen mee naar Bleiswijk, ook al is hiervoor een extra server nodig. Op die manier kunnen we deze kennis veiligstellen.”